

Varga József

A muravidéki kétnyelvű terület személynévanyagának vizsgálata, különös tekintettel szociolingvisztikai jellemzőire

1. Bevezetés

1. 1. A muravidéki személynéveket húsz faluban gyűjtöttem össze az elmúlt években. Összegyűjtöttem a vezeték-, keresz-, bece- és ragadványneveket. Ebbe az összefoglalásba dolgoztam bele az ÖRDÖG FERENC által feldolgozott hetési személynévanyagot is (ÖRDÖG FERENC: Személynév vizsgálatok Göcsej és Hetés területén, Bp., 1973). Ezt azért teszem, hogy a Muravidék 33, illetőleg 28 főleg magyar településéről minden személynek a neve egységben legyen. Így tehát a Muravidéki három tájegységről (Göcsej, Hetés, Órség) összesen 10460 adatot, azaz személynévet vizsgálok, rögzítetek.

Göcsej 12 falujában 5585, Hetésen 8 helységben 2907 és Órség 8 településén 1968 személy nevével foglalkozom.

1. 2. A három muravidéki tájegységen a tíz leggyakrabban előforduló vezetéknev:

1.	Horváth / Horvát / Horvath / Horvat	583	5,57%
2.	Tóth / Tót / Toth / Tot	257	2,46%
3.	Varga	253	2,42%
4.	Fehér / Feher	231	2,21%
5.	Göncz / Gönc / Genc / Gonc	227	2,17%
6.	Vida	199	1,80%
7.	Somi / Somi	185	1,77%
8.	Szabó / Szabo / Sabo	177	1,69%
9.	Krcsmár / Kerčmár	173	1,65%
10.	Gaál / Gál / Gal	169	1,61%

Érdekes és tanulságos magyarságtudati és vállalási adatokhoz jutnánk, ha a muravidéki magyarság személynévanyagának hivatalosan bejegyzett (az anyakönyvi és családi lapokra = matični listi, družinski listi) rögzítést tanulmányoznánk. Kiderülne, illetőleg pontos kimutatást nyernénk arról, hogy hány magyar személynek a teljes nevét, vezeték- vagy keresztnévét iktatták be a hivatalos okmányokba szlovén ortográfiával, idegenül. Ezért fordul elő gyakran, hogy a *Horváth*, *Tóth* és *Vörös* vezetéknevek többféle változatban

szerepelnek a hivatalos, személyre vonatkozó okmányokban, pl. *Horváth, Horvát, Horvath, Horvat, Tóth, Tót, Toth, Tot, Vörös, Veres, Vörös, Veoreoš* stb. alakokkal.

Persze, az a joga megvan mindenkinek, hogy szabadon, törvényes úton megváltoztathatja, megválaszthatja akár vezeték- vagy keresztnévét (utónevét) is, de ehhez már vállalni kell az időigényes és költséges ügyinté- zést, a magyarságtudatunkat és nemzetiségi azonosságjegyeinket is kifejező és megőrző külső formalitásokkal járó azonosulásgondokat is. Aki igazán magyarnak érzi magát, és ezt meri vállalni is a nyilvánosság előtt, az nem hátrál meg e "nehézségeknél tűnő" eljárások elől. Mások viszont nemtörő- dőmségből vagy közönyből hagyják, eltűrik, hogy eredeti magyar nevüket elidegenítsék!

1. 3. A fenti megállapítások természetesen vonatkoznak a keresztnévek hi- vatalos beiktatására, alkalmazására és elfogadására, elfogadtatására is. Fölte- hetjük a kérdést, hogy milyen (vagyis még mennyire) magyar az, akinek a nevét, pl. *Aranka, Gyöngyi, Lajos és Gyula* helyett *Zlaticának, Biserkának, Ludviknak* és *Julijnak* könyvelik, használják a közéletben, és ezt maga az il- lető személy is elfogadja minden tiltakozás nélkül; bár ez a nyelvallapot (névallapot) sokszor ellentétben van a faluja, közössége élő személynév- hasz- nálatának a gyakorlatával.

2. A vezetéknevek vizsgálata

2. 1. A Göcsej tájegység 12 falujában a leggyakoribb vezetéknevek megoszlása:

		száma:	előfordulása		száma:	%-a
1.	Alsólakos	315	67	Magyar	27	8,57
2.	Csente	710	122	Horváth	66	9,29
3.	Felsőlakos	514	99	Horváth	27	6,12
4.	Gyertyános	441	95	Szarjas	27	6,12
5.	Hármasmalom	238	54	Gerencsér	18	7,56
6.	Kapca	534	91	Horváth	48	8,98
7.	Kót	144	33	Horváth	13	9,02
8.	Lendva	1090	212	Horváth	49	4,45
9.	Lendvahegy	87	28	Magyar	9	10,34
10.	Petesháza	746	127	Vida	38	6,09
11.	Pince	310	68	Fehér	20	6,45
12.	Völgyfalu	456	74	Tóth	62	13,59

A Göcsejben vizsgált 5585 személynek 543-féle vezetékneve van. Ezek közül az öt leggyakoribb:

1.	Horváth (+ változatai)	164	5,46%
2.	Tóth (+ vált.)	127	4,36%
3.	Vida	120	4,12%
4.	Varga	101	3,47%
5.	Fehér (+ vált.)	94	3,27%

A Tóth vezetéknev szerepel a legnagyobb %-ban (62: 13, 59) Völgyfaluban, a legkisebb %-ban (38: 6, 09) pedig a Vida Petesházán.

2. 2. A Hetés tájegység 8 településén a leggyakoribb vezetéknevek megoszlása:

A település neve:		A lakosság száma:	A vezetéknev előfordulása	A leggyakoribb vezetéknev	száma:	%-a:
1.	Bánuta	97	24	Szomi	14	14,45
2.	Dobronak	1022	121	Horváth	67	6,55
3.	Göntérháza	322	47	Gaál	41	12,73
4.	Hídvég	155	22	Göncz	58	37,41
5.	Hosszúfalu	526	89	Horváth	39	6,93
6.	Kámaháza	105	25	Magdicse	12	11,42
7.	Radamos	407	59	Szomi	58	14,25
8.	Zsitkóc	237	44	Horváth	38	16,03

A Hetésben vizsgált 2907 személynek 264-féle vezetékneve van. Ezek közül az öt leggyakoribb:

1.	Horváth (+ vált.)	164	5,64%
2.	Göncz (+ vált.)	127	4,36%
3.	Szomi (+ vált.)	120	4,12%
4.	Varga	101	3,47%
5.	Gaál (+ vált.)	94	3,27%

A Göncz vezetéknev szerepel a legnagyobb %-ban (58: 37, 41) Hídvégen, a legkisebb %-ban (67: 6, 55) pedig a Horváth Debronakon.

2. 3. Az Őrség tájegység 8 helységében a leggyakoribb vezetéknevek megoszlása:

A helység neve:	A lakosság száma:	A vezeték-név előfordulása	A leggyakoribb vezetéknev	száma:	%-a:
1. Csekefa	155	37	Kakas	22	14,19
2. Domonkosfa	451	89	Sánca	34	7,53
3. Hodos	391	87	Ábrahám	40	10,23
4. Kapornak	195	51	Lacó	12	2,25
5. Kisfalu	68	35	Kolosa	6	8,82
6. Pártosfalva	283	64	Malacsics	21	7,42
7. Szentlászló	300	69	Kálmán	20	6,66
8. Szerdahely	125	37	Vörös	22	17,60

Az Őrségben vizsgált 1968 személynek 324-féle vezetékneve van. Ezek közül az öt leggyakoribb:

1.	Horváth (+ vált.)	71	3,60%
2.	Kercsmár (+ vált.)	66	3,35%
3.	Ábrahám (+ vált.)	49	2,48%
4.	Könye (+ vált.)	43	2,18%
5.	Sánca (+ vált.)	41	2,08%

A Vörös vezetéknev szerepel a legnagyobb %-ban (22: 17, 60) Szerdahelyen, a legkisebb %-ban (12: 2, 25) pedig a Lacó Kapornakon.

2. 4. A vezetéknevek gazdagságát (gyakoriságát) illetőleg érdekes tény, hogy ez legszínibb az Őrségi falvakban, vagyis 16, 46%. Míg Gőcsejben ez az összes vezetéknev-változatnak 9, 72%-a, Hetésben pedig csak 9, 08%-a.

Ez bizonyítja azt, hogy az Őrség falvaiban jóval kevesebb az "idegen feltöltés". A "fejletlenebbnek tartott" vidéken a községek népességének állomása érintetlenebb. Az itteni magyarság szempontjából ez némi előnyt is jelenthetne, mert kevesebb az idegen ajkúak elidegenítő hatása egy erősebb, archaikusabb, homogén jellegűbb közösségre, amely nyelvét, hagyományait, szokásait stb. tisztábban megőrizheti, esetleg gazdagítja is, bár a gazdaságilag, műszakilag és egyéb téren való elmaradottság és pereméletforma inkább bénítólag hat, mintsem hogy fejlesztené e térséget, annak szerteágazó tevékenységét, beleértve természetesen a magyarságtudat és -vállalás, valamint az anyanyelv-használat fontos tényét is. Ami még ennél is lényegesebb a Muravidéken élő magyar kisebbség sorsában, alakulásában, az, hogy vállalják

a térségben való maradást, illetőleg a keserűbb és szegényebb "kenyérdarabkát"; nem kívánkoznak "idegenbe", és nem tűnnek el, "nem vesznek el" nyomtalanul a többségi szlovén városokban, elősegítve ezzel is a Muravidéken élő magyarság létszámának rohamos csökkenését.

A vezetéknev-gazdagodás ténye az egyes murántúli, főleg magyar lakosságú falvakban, általában a vegyes házasságok révén, valamint a kétnyelvű területen kívül eső más nemzetiségűekkel való feltöltődés a magyar nyelvet, a nemzeti tudatot és az identitásjegyeket erősen sorvasztó közösségi és egyéni jelenségként hat az itt élő magyar kisebbség életére, annak alakulására és gazdagodására. A vegyes házasságokban született gyermekek magyar nyelvűnek, magyarságtudatának és -kötődésének vesztesége itt jelentősen érvényesül. Ezt alátámasztják a tudományos kutatások és felmérések is.

3. A "hivatalosan kezelt" magyar személynevek

3. 1. A muravidéki magyarok személyneveinek hivatalos bejegyzése, és azoknak a kutatásaim által kiderített használata között eltérő ellentétek vannak, ezért csak hozzávetőleges tájékoztatást nyújthatok a reális személynévhasználatról, bár minden általam vizsgált muravidéki személynél megpróbáltam összegyűjteni a pontos adatokat, még a nemzetiségi hovatartozást is, s ennek alapján megállapítani a névhasználat valóságos helyzetét. Így a személynevek szlovén-magyar használata és összehasonlítása, arányszáma inkább csak tájékoztató jellegűek, hiszen minden személyt külön-külön nem kérdezhettem meg afelől, hogy az anyakönyvi lapon szlovénül bejegyzett nevét elfogadja-e, maga hogyan használja, faluközössége hogyan kezeli. Az alábbi táblázat tehát csak azt próbálja szemléltetni, hogy a magyarnak minősített személynevek mellett, milyen arányban van meg a szlovén, akik között néhány valóban nem magyar.

3. 2. Göcsej

A falu neve:		A lakosság száma:	A vezetéknevek bejegyzése		
			magyarul:	szlovénül:	%:
1.	Alsólakos	315	67	12/29	2,20
2.	Csente	710	122	15/44	6,17
3.	Felsőlakos	514	99	5/8	1,55
4.	Gyertyános	441	95	10/30	6,80
5.	Hármasmalom	238	54	11/21	8,82
6.	Kapca	534	91	12/49	9,17
7.	Kót	144	33	3/8	5,55
8.	Lendva	1090	112	13/18	1,65
9.	Lendvahegy	87	28	3/7	8,04
10.	Petesháza	746	127	22/56	7,50
11.	Pince	310	68	7/14	4,51
12.	Völgyifalu	456	74	5/10	2,19

3. 3. Hetés A hetési falvak személyneveit ÖRDÖG FERENC (l. i. m.) mind magyaruljegyezte le. Ezen nem kívánok változtatni, bár néhány személy közülük szlovén anyanyelvű, és nevét is szlovénül használja, pl. *Magdi*.

3. 4. Őrség

A falu neve:		A lakosság száma:	A vezetéknevek bejegyzése		
			magyarul:	szlovénül:	%:
1.	Csekefa	155	37	8/23	14,83
2.	Domonkosfa	451	89	21/53	11,75
3.	Hodos	391	87	18/55	14,06
4.	Kapornak	195	51	9/24	12,30
5.	Kisfalu	68	35	6/12	17,64
6.	Pártosfalva	283	64	16/57	20,14
7.	Szentlászló	300	69	14/44	14,66
8.	Szerdahely	125	37	7/14	11,20

4. A keresztnévek feldolgozása

4. 1. A murántúli három tájegység 10460 személyéből 5042 a férfi (48, 20%), 5418 pedig a nő (51, 80%). Keresztnéveik részletesebb vizsgálatát, tárgyalását még nem végeztem el. Egyelőre csak a falvankénti gyakoriságukat, a keresztnévváltozatukat és a becenévi előfordulásukat sikerült rendszereznem. A keresztnévek feloszlásánál az Ördög Ferenc általi megnevezéseket is al-

kalmazom (l. i. m.), pl. az alapnévvel, a keresztnév becéző alakjával, illetőleg annak népies kiejtésű formájával történő megnevezést. Dolgozatomban kitérek még a három falu keresztnéveinek korosztályonkénti vizsgálatára, valamint a megterheltség eltéréseire, a névanyag sokszínűségére és gazdagodására is.

4. 2. A göcseji falvak 5585 lakójából 2659 a férfi; : 47, 60%. E keresztnévek előfordulása, megterheltsége, gyakorisága, változata stb. falvanként:

A göcseji falvak neve:		A férfi kn. száma:	Kn.-féle-ség	Kn. változat:	A leggyakoribb keresztnévek:	száma:	%-a:
1.	Alsólakos	151	51	67	István	30	19,86
2.	Csente	363	74	96	József	63	17,40
3.	Felsőlakos	250	47	56	József	53	21,20
4.	Gyertyános	206	46	60	István	47	22,81
5.	Hármashalom	112	38	48	József	21	18,75
6.	Kapca	247	57	76	József	51	20,64
7.	Kót	72	26	34	József	17	23,61
8.	Lendva	501	100	139	József	80	15,96
9.	Lendvahegy	45	23	29	József	8	17,77
10.	Petesháza	354	84	120	István	65	18,36
11.	Pince	147	36	48	József	31	21,08
12.	Völgyifalu	211	49	60	István/ József	42	19,96

4. 3. A göcseji falvak 5585 lakójából 2926 a nő; 52, 40%. E keresztnévek előfordulása, megterheltsége, gyakorisága, változata stb. településenként:

A göcseji falvak neve:		A női kn. száma:	Kn.-féle-ség	Kn. válto-zat:	A leggyakoribb keresztnévek:	száma:	%-a:
1.	Alsólakos	164	68	96	Mária	22	13,41
2.	Csente	347	90	125	Mária	49	14,12
3.	Felsőlakos	264	51	89	Mária	44	16,66
4.	Gyertyános	235	55	67	Katalin	36	16,31
5.	Hármashalom	126	52	67	Mária	28	22,22
6.	Kapca	287	67	104	Mária	55	19,16
7.	Kót	72	32	46	Mária	13	18,05
8.	Lendva	589	172	264	Mária	70	11,88
9.	Lendvahegy	42	28	30	Mária	7	16,66
10.	Petesháza	392	103	155	Mária	54	13,77
11.	Pince	163	40	58	Mária	28	17,17
12.	Völgység	245	63	82	Rozália	33	13,46

4. 4. A hetesi települések 2907 lakójából 1420 a férfi; 48, 85%. E keresztnévek előfordulása, megterheltsége, változata, gyakorisága stb. falvanként:

A hetesi falvak neve:		A férfi kn. száma:	Kn.-féle-ség	Kn. válto-zat:	A leggyakoribb keresztnévek:	száma:	%-a:
1.	Bánuta	42	10	16	József	11	26,19
2.	Dobronak	528	47	69	Ferenc	87	16,47
3.	Göntérháza	154	30	44	József	33	21,42
4.	Hídvég	68	21	29	József	13	19,11
5.	Hosszúfalu	280	36	68	József	60	21,42
6.	Kámaháza	50	20	26	József	11	22,00
7.	Radamos	194	29	48	István	37	19,07
8.	Zsitkóc	104	23	32	István	19	18,26

4. 5. A hetési települések 2907 lakójából 1487 a nő; 51, 15%. E keresztnemek előfordulása, megterheltsége, változata, gyakorisága stb. falvanként:

A hetési falvak neve:		A női kn. száma:	Kn.-féleltség	Kn. változat:	A leggyakoribb keresztnemek:	száma:	%-a:
1.	Bánuta	55	16	29	Rozália	9	16,36
2.	Dobronak	494	60	112	Mária	96	19,43
3.	Göntérháza	168	37	62	Rozália	22	13,09
4.	Hídvég	87	23	41	Katalin	14	16,09
5.	Hosszúfalva	282	40	70	Mária	50	17,73
6.	Kámaháza	55	23	32	Mária	11	20,00
7.	Radamos	213	36	57	Mária	36	16,90
8.	Zsitkóc	133	22	42	Mária	26	19,54

4. 6. Az őrési helységek 1968 lakójából 963 a férfi; 48, 94%. E keresztnemek előfordulása, megterheltsége, változata, gyakorisága stb. falvanként:

A hetési falvak neve:		A férfi kn. száma:	Kn.-féleltség	Kn. változat:	A leggyakoribb keresztnemek:	száma:	%-a:
1.	Csekefalva	78	32	36	Ernő	10	12,82
2.	Domonkosfa	213	70	84	József	19	8,92
3.	Hodos	195	66	83	Ferenc	22	11,28
4.	Kapornak	98	40	53	János	14	14,28
5.	Kisfalva	32	19	22	István/ József	5	15,62
6.	Pártosfalva	136	53	68	József	16	11,76
7.	Szentlászló	147	50	61	István	14	9,52
8.	Szerdahely	64	28	35	Gyula	9	14,06

4. 7. Az őrségi helységek 1968 lakójából 1005 a nő; 51, 06%. E keresztnemek előfordulása, megterheltsége, változata, gyakorisága stb. falvanként:

A hetési falvak neve:		A női kn. száma:	Kn.-féle-ség	Kn. változat:	A leggyakoribb keresztnemek:	száma:	%-a:
1.	Csekefalva	77	34	43	Mária	12	15,58
2.	Domonkosfa	238	76	112	Mária	21	8,82
3.	Hodos	196	80	109	Margit	18	9,18
4.	Kapornak	97	44	55	Mária	7	7,21
5.	Kisfalu	36	22	23	Mária	5	13,88
6.	Pártosfalva	147	69	89	Mária	24	16,32
7.	Szentlászló	153	58	70	Gizella	16	10,25
8.	Szerdahely	61	32	37	Irén	9	14,75

Göcsej 12 falujában az általam vizsgált 5585 személynek 1444-féle keresztneme van 2121 változatban.

Hetés nyolc helységében a 2907 személynek 473-féle keresztneme van 772 változatban.

Az Őrség nyolc településén az általam vizsgált 1968 személynek 763-féle keresztneme van 1085 változatban.

5. Az őrségi becenevek vizsgálata

5. 1. A keresztnemek becenévi változata a gyakoriság szempontjából. Ebben a fejezetben azt próbálom megállapítani, hogy az őrségi tájegység egyes falvaiban a keresztnemek hányszor jelentkeznek alapnévként vagy becenévként vagy annak népies kifejezéseként; vagyis hogy egy-egy keresztnév hányszor fordul elő különböző formákban. Ugyanis nagyon sok név csak egyszer szerepel, pl. *Aladár, Milán, Aranka, Vilma* stb.

5. 2. Az őrségi falvak 963 férfi keresztnévének alapnévi vagy becenévi változata, illetőleg azok egyszeri vagy többszöri előfordulása:

A helység neve:		A kn. száma:	A kn. alapnévi vagy becenévi előfordulása							
			1x	%:	2x	%:	3x	%:	4x	%:
1.	Csekefalva	78	68	68,17	4	5,12	6	7,69		
2.	Domonkosfa	213	141	66,19	14	6,57	58	27,23		
3.	Hodos	195	113	57,94	48	24,61	22	11,28	12	6,15
4.	Kapornak	98	51	52,04	29	29,59	18	18,36		
5.	Kisfalva	32	23	71,87	9	28,12				
6.	Pártosfalva	136	74	54,41	34	25,00	28	20,58		
7.	Szentlászló	157	90	61,22	54	36,73	3	2,04		
8.	Szerdahely	64	36	56,25	19	29,68	9	10,06		

A fenti táblázatból könnyen megállapítható, hogy az egyes falvakban egy-egy férfi keresztnév hányféle változatban fordul elő egyszer, kétszer, háromszor és négyszer. Leggazdagabb Kapornakon, ahol az egyszeri jelentkezés alig több az 50%-nál. Ami a keresztnévek színességét illeti, eléggé szegényes, hiszen csak Hodoson van a *Lajos* névnek négy becenévi, illetőleg alapnévi változata: *Ludvik* 11, *Lajos* 2, *Lali* 3, *Lajcsi* 6.

5. 3. Az őrségi falvak 1005 női keresztnévének vagy alapnévi, becenévi változata; illetőleg azok egyszeri vagy többszöri előfordulása:

A helység neve:		A kn. száma:	A kn. alapnévi vagy becenévi előfordulása									
			1x	%:	2x	%:	3x	%:	4x	%:	6x	%:
1.	Csekefalva	77	41	53,24	36	46,75						
2.	Domonkosfa	238	105	44,11	63	26,47	70	29,41				
3.	Hodos	196	116	59,48	33	16,92	37	18,97	10	5,12		
4.	Kapornak	97	71	73,19	19	19,58	-	-	-	-	7	7,21
5.	Kisfalva	36	33	91,66	3	8,33						
6.	Pártosfalva	147	87	59,18	21	14,28	15	10,20	17	11,56	7	4,76
7.	Szentlászló	153	102	66,66	31	20,26	-	-	20	13,07		
8.	Szerdahely	61	41	67,21	16	27,22	4	6,55				

Az őrségi falvak keresztnévéhez viszonyítva az egyszeri vagy többszöri előfordulási arány a gazdagságot, változatosságot illetően kedvezőbb a női keresztnévek esetében; bár ez csak Domonkosfán jelentkezik 50% alatt. Mégis megállapíthatjuk, hogy itt a keresztnéveknek még hatféle alapnévi vagy becenévi változata is van, pl. Kapornakon a *Mária*: *Mari* 2, *Mári* 1, *Mariska* 1, *Manka* 1, *Marika* 1, *Margit* 1, Pártosfalván pedig a *Marija*: *Merci* 1, *Mári* 1, *Marika* 1, *Mici* 1, *Marsca* 1, *Mariska* 2.

6. Az őrési keresztnévek anyakönyvezése

6. 1. Az őrési keresztnévek hivatalos bejegyzése a különböző okmányokba, de főleg az anyakönyvi és a családi lapokba ugyancsak az anyakönyvelők magyar nyelvi tudásától, emberi hozzáállásától és a magyarsággal szembeni magatartásától függött az 1945-ös utáni években. A helyi hivatalok (krajevni urad) az adatközlőkkel és sokszor az illető személlyel történő beszélgetés alapján az őrési keresztnévek magyar és szlovén nyelvű bejegyzését — az alábbi nem teljes hitelességű táblázatban próbálom illusztrálni. Tehát inkább csak tájékoztatóként közlöm, hiszen a legtöbb keresztnév szlovénul van bejegyezve a hivatalos okmányokba. Ezzel szemben az a valóság, hogy a *Janez*, *Štefan* egyszerűen csak *Jani*, *Jancsi*, *Pisti* vagy *Pista*, a *Biserka Gyöngyi*, az *Elizabeta* pedig csak *Bözsi*, *Bözske* vagy *Erzsi*.

6. 2. Az őrési tájegység férfi keresztnévei:

A helység neve:		A kn. száma:	A keresztnévek bejegyzése			
			magyarul	%:	szlovénul	%:
1.	Csekefalva	78	68	87,17	10/7	12,82
2.	Domonkosfa	213	179	84,03	34/20	15,96
3.	Hodos	195	160	82,05	35/19	17,94
4.	Kapornak	98	84	85,71	14/10	14,28
5.	Kisfalu	32	27	84,37	5/4	15,62
6.	Pártosfalva	136	97	71,32	39/22	28,67
7.	Szentlászló	157	121	82,31	26/18	17,68
8.	Szerdahely	64	59	92,18	5/4	7,81

6. 3. Az őrési tájegység 8 falujának női keresztnévei:

A helység neve:		A kn. száma:	A keresztnévek bejegyzése			
			magyarul	%:	szlovénul	%:
1.	Csekefalva	77	66	86,71	11/15	14,28
2.	Domonkosfa	238	205	86,13	33/18	13,86
3.	Hodos	196	158	81,02	38/24	19,38
4.	Kapornak	97	92	94,84	5/5	5,15
5.	Kisfalu	36	34	94,44	2/2	5,55
6.	Pártosfalva	147	113	76,87	34/22	23,12
7.	Szentlászló	153	133	86,92	20/19	13,07
8.	Szerdahely	61	59	96,72	2/2	3,27

A két tájékoztató jellegű táblázatból kiderül, hogy még az "önkényes" keresztnév rögzítés megváltoztatása után is 15, 91%-ban érvényesül a magyar nevek szlovén nyelvű alakja. Magyar személynevek elírása tehát még így is megtévesztő lehet, hiszen a valóság ennél sokkal szomorúbb. **Ördög Ferenc** a hetési keresztneveket is mind magyarul jegyzi le. Magam is csak akkor változtattam a szlovénül beiktatott személyneveken, ha biztosan el tudtam dönteni, hogy az illető magyar és magyarul is használja vezeték- és keresztnévét, függetlenül attól, hogy a hivatalos bejegyzés szlovénül történt.

7. A keresztnévek falvankénti vizsgálata

7. 1. A névdivat alakulása két göcseji és egy őrségi faluban (Csente, Völgyifalu, Pártosfalva) az 1980-as évekig:

A 363 csentei férfinak 74-féle keresztnéve van 96-féle változatban, ebből az öt leggyakoribb:

1.	József / Jožef	63	17,40%
2.	István / Štefan	54	14,91%
3.	Ferenc / Franc	39	10,77%
4.	László / Ladislav	35	9,66%
5.	Lajos / Ludvik	24	6,62%

Az öt leggyakoribb keresztnév (215) magyar és szlovén változatban az összes csentei férfi keresztnevének az 59, 22%-a.

A 347 csentei nőnek 90-féle keresztnéve van 125-féle változatban. Ebből az öt leggyakoribb:

1.	Mária / Márija	49	14,12%
2.	Katalin / Katarina	46	13,25%
3.	Rozália / Rozálja	31	8,93%
4.	Margit / Marjeta	20	5,76%
5.	Ilona / Helena	17	4,89%

Az öt leggyakoribb keresztnév (253) magyar és szlovén változatban az összes csentei nő keresztnevének a 72, 91%-a.

7. 2. A 211 völgyifalusi férfinak 49-féle keresztnéve van 60-féle változatban. Ebből a hat leggyakoribb:

1.	József / Jožef / Josip István / Štefan	42 (84)	19, 90 (39, 81)%
2.	Ferenc / Franc	24	11, 37%
3.	Lajos / Ludvik	18	8, 53%
4.	László / Ladislav	14	6, 63%
5.	János / Janez	12	5, 68%

A hat leggyakoribb keresztnév (152) magyar és szlovén változatban az összes völgyifalusi férfi keresztnévének a 72, 03%-a.

A 245 völgyifalusi nőnek 63-féle keresztnéve van 82-féle változatban. Ebből a nyolc leggyakoribb:

1.	Rozália / Rozalija	33	13, 64%
2.	Erzsébet, Katalin, Mária	21 (63)	8, 57 (25, 71) %
3.	Magdolna	17	6, 93%
4.	Anna / Ana, Ilona/ Helena	12 (24)	4, 89 (9, 79) %
5.	Irén	9	3, 67%

A nyolc leggyakoribb keresztnév (146) magyar és szlovén változatban az összes völgyifalusi nő keresztnévének az 59, 59%-a.

7. 3. A 136 pártosfalvi férfinak 53-féle keresztnéve van 68-féle változatban. Ebből a hat leggyakoribb:

1.	József / Jožef / Josip	16	11, 76%
2.	István / Štefan	15	11, 02%
3.	János / Janez	12	8, 82%
4.	Ferenc / Franc	9	6, 61%
5.	Károly / Karel, László / Ladislav	8 (16)	5, 88 (11, 76) %

A hat leggyakoribb keresztnév (68) magyar és szlovén változatban az összes pártosfalvi férfi keresztnévének az 50, 00%-a.

A 147 pártosfalvi nőnek 69-féle keresztnéve van 89-féle változatban. Ebből a hat leggyakoribb:

1.	Mária / Marija	24	16, 32%
2.	Erzsébet / Elizabeta	12	8, 16%
3.	Karolina	10	6, 80%
4.	Irén / Irena	8	5, 44%
5.	Margit / Marijeta, Ilona / Helena	(14)	4, 76 (9, 52) %

A hat leggyakoribb keresztnév (68) magyar és szlovén változatban az összes pártosfalvi nő keresztnévének a 46, 25%-a.

A hat táblázati felosztás igazolja, hogy a három falu férfi és női keresztnéve között általában, a korosztályok felbontása nélkül, még mindig a *József, István, Ferenc* és a *Mária, Rozália, Katalin* stb. a legmegterheltebbek.

8. A keresztnévek korosztályok szerint

A három falu keresztnévanyagának korosztályonkénti vizsgálatát három csoporton belül tárgyalom. Az első csoportban az 1945-ig, a második csoportban az 1945-től 1970-ig, a harmadik csoportban pedig az 1970-től született személyek neveit szemléltetem.

8. 1. A 363 csestei férfi keresztnévének megoszlása:

1945-ig

1.	István / Štefan	36	19,14%
2.	József / Jožef	33	17,55%
3.	Ferenc / Franc	32	17,02%
4.	Lajos / Ludvik	15	7,97%
5.	János / Janez	14	7,44%

Az 1945-ig született 188 férfinak 34-féle keresztnéve van. Ebből az öt leggyakoribb 130 (magyar, szlovén változatban), 69, 14%.

1945-től 1970-ig

1.	József / Jožef	20	15,26%
2.	László / Ladislav	18	13,74%
3.	István / Štefan	16	12,21%
4.	Rudolf	9	6,87%
5.	Lajos	8	6,10%

Az 1945-től 1970-ig született 131 férfinak 42-féle keresztnéve van. Ebből az öt leggyakoribb 71 (magyar, szlovén változatban), 54, 18%.

Az 1970-től született 44 férfinak 24-féle keresztnéve van. Ebből a József/Jožef 10-szer, a Robert 7-szer, a László 4-szer, a Deján, István és Tibor 2-szer fordul elő. Ez 27, 51, 36%.

8. 2. A 347 csejtei nő keresztnevének megoszlása:

1945-g

1.	Katalin / Katarina	42	20,38%
2.	Mária / Marija	35	16,99%
3.	Rozália	28	13,59%
4.	Margit	15	7,28%
5.	Ilona / Helena	13	6,31%

Az 1945-ig született 206 nőnek 32-féle keresztneve van. Ebből az öt leggyakoribb 133 (magyar, szlovén változatban), 64, 56%.

1945-től 1970-ig

1.	Mária / Marija	14	12,50%
2.	Gabriella	7	6,25%
3.	Zsuzsanna	6	6,35%
4.	Margit / Marjeta	5	4,46%
5.	Éva, Irén, Katalin	4	12/3,57/10,71%

Az 1945-től 1970-ig született 112 nőnek 55-féle keresztneve van. Ebből a hét leggyakoribb 44 (magyar, szlovén változatban), 39, 28%.

Az 1970-től született 29 nőnek 27-féle keresztneve van. Ebből csak a Brigitta/ Brigita fordul elő négyszer, a többi egyszer. Ez 13, 79%.

8. 3. A 211 völgyifalusi férfi keresztnevének megoszlása:

1945-ig

1.	József / Jožef	24	22,22%
2.	István / Štefan	20	18,51%
3.	Ferenc / Franc	18	16,66%
4.	János	10	9,25%
5.	Lajos	8	7,40%

Az 1945-ig született 108 férfinak 18-féle keresztneve van. Ebből az öt leggyakoribb 80 (magyar, szlovén változatban), 74, 04%.

1945-től 1970-ig

1.	József / Jožef	17	20,73%
2.	István / Štefan	16	19,51%
3.	László	11	13,41%
4.	Ferenc, Róbert	6 (12)	7,31 (14,63)%
5.	Lajos	4	4,87%

Az 1945-től 1970-ig született 82 férfinak 22-féle keresztnéve van. Ebből a hat leggyakoribb 60 (magyar, szlovén változatban), 73, 17%.

Az 1970-től született 21 férfinak 16-féle keresztnéve van. Ebből az *István* négyszer, a *Krisztián* és a *Lajos* kétszer, a többi egyszer fordul elő. Ez 8 vagyis 38, 09%.

8. 4. A 245 völgyifalusi nő keresztnévének megoszlása:

1945-ig

1.	Rozália	25	17,60%
2.	Katalin	18	12,67%
3.	Erzsébet	16	11,26%
4.	Mária / Marija	15	10,56%
5.	Anna / Ana	12	8,45%

Az 1945-ig született 142 nőnek 23-féle keresztnéve van. Ebből az öt leggyakoribb 86 (magyar, szlovén változatban), 60, 56%.

1945-től 1970-ig

1.	Magdolna	10	13,69%
2.	Rozália	8	10,95%
3.	Mária / Marija	6	8,21%
4.	Erzsébet, Irén, Teréz	5 (15)	6,84 (20,54)%
5.	Katalin	3	4,10%

Az 1945-től 1970-ig született 73 nőnek 36-féle keresztnéve van. Ebből a hét leggyakoribb 42 (magyar, szlovén változatban), 57, 53%.

Az 1970-től született 30 nőnek 26-féle keresztnéve van. Ebből a Szilvia háromszor, a *Betti* és a *Brigitta* kétszer, a többi egyszer fordul elő. Ez összesen hét, vagyis 23, 33%.

8. 5. A 136 pártosfalvi férfi keresztnévének megoszlása:

1945-ig

1.	János / Janez	10	13,69%
2.	József / Jožef	8	10,95%
3.	Károly, László	6 (12)	8,21 (16,43)%
4.	István, Ferenc, Kálmán / Koloman	5 (15)	6,84 (20,54)%
5.	Géza	4	5,47%

Az 1945-ig született 73 férfinak 30-féle keresztnéve van. Ebből a nyolc leggyakoribb 49 (magyar, szlovén változatban), 67, 12%.

1945-től 1970-ig

1.	József, István	8 (16)	15,38 (30,76)%
2.	Vilmos / Viljem	4	7,69%
3.	En, Géza, Ferenc, Lajos	3 (12)	5,76 (23,07)%
4.	Milán, Károly, János, Laci, Pál	2 (10)	3,84 (19,23)%

Az 1945-től 1970-ig született 52 férfinak 29-féle keresztnéve van. Ebből a 12 leggyakoribb 42 (magyar, szlovén változatban), 80, 76%.

Az 1970-től született 11 férfinak 9-féle keresztnéve van. Ebből a *Milán* és az *István* fordul elő kétszer, a többi egyszer. Ez 4, 36, 36%.

8. 6. A 147 pártosfalvi nő keresztnévének megoszlása:

1945-ig

1.	Mária / Marija	20	22,72%
2.	Karolina	10	11,36%
3.	Erzsébet / Elizabeta	9	10,22%
4.	Margit, Irén	4 (8)	4,54 (9,09)%
5.	Aranka, Anna, Ilona / Helena, Olga	3 (12)	3,40 (13,63)%

Az 1945-ig született 88 nőnek 42-féle keresztnéve van. Ebből a kilenc leggyakoribb 59 (magyar, szlovén változatban), 67, 04%.

1945-től 1970-ig

1.	Mária / Marija	4 (8)	9,30 (18,60)%
2.	Erzsébet, Irén	3 (6)	6,97 (13,95)%
3.	Drágica, Ida, Margit, Márta	2 (8)	4,65 (18,60)%

Az 1945-től 1970-ig született 43 nőnek 32-féle keresztnéve van. Ebből a nyolc leggyakoribb 22 (magyar, szlovén változatban), 51, 16%.

Az 1970-től született 16 nőnek 14-féle keresztnéve van. Ebből csak a *Józsica/Jožica* és a *Zsuzsanna* fordul elő kétszer, a többi egyszer, vagyis 4: 25, 00%.

9. A névdivat

9. 1. A muravidéki keresztnévadás mintegy évszázados fejlődéséből, illetőleg alakulásából az is kiderül, hogy az utóbbi két évtizedben háttérbe szorulnak a magyarság körében eléggé megszokott, a múltban kedvelt és gyakran választott keresztnévek, s helyettük új, idegenes utónevek váltak divatossá. Ezt nemcsak a három vizsgált falu keresztnévanyaga támasztja alá. Általában megfogalmazhatjuk, hogy a murántúli magyarság körében a névadás gazda-

godott, színesedett, bár ezáltal kissé elveszítette "magyaros jellegét" és "idegenebbé" lett.

Hogy mennyire változik a keresztnévadás, -divat napjainkban a Muravidéken, azt egy kisebb tanulmányom alapján is bizonyíthatom.

9. 2. 1991-ben négy faluban (Csente 10, Felsőlakos 10, Göntérháza 10, Hosszúfalu 20) tanulmányoztam a vegyes házasságokban született gyermekek családon belüli nyelvhasználatát. Az 50 vegyes házasságban született 84 gyermek közül 47 a fiú és 37 a lány; közülük három már férjes. A gyerekek 88, 09%-a 18 évnél fiatalabb, és csak 11, 90%-a idősebb.

A fiúk keresztnévében négyszer fordul elő a *Róbert*, háromszor a *Bojan* (*Boján*) és a *Jozef* (*József*), kétszer a *Denis* (*Denisz*), *Evgen* (*Jenő*), *Goran* (*Gorán*), *Marco* (*Márcó*), *Miha*, *Peter* (*Péter*), *Sašo* (*Szásó*) és a *Simon* (*Szimon*). A többi csak egyszer. A sokszínűséget jelzi az is, hogy a 47 fiú keresztnéve csak 31-féle változatban jelentkezik, s már nem a *János*, *István*, *Ferenc* stb. a leggyakoribb.

A lányok keresztnéve között háromszor fordul elő a *Brigita* (*Brigitta*), kétszer az *Ines* (*Inesz*), *Petra*, *Sanja* (*Szánja*) és a *Vesna* (*Veszna*). A többi csak egyszer. A névgazdagságot igazolja, hogy a 37 leány keresztnéve csak 31-féle változatban van jelen. Eltűntek a *Mária*, *Rozália*, *Katalin* stb. megszokott és a múltban erősen megterhelt nevek.

Az összes keresztnévet a hivatalos anyakönyvezéskor szlovénül jegyezték be. Ezzel szemben az 50 vegyes házasságban, ahol az egyik szülő főleg magyar vagy szlovén (van néhány horvát is) nemzetiségű, a gyerekek keresztnévét, illetőleg becenevét mind a két nyelven használják a családban a mindennapi életben.

9. 3. A csak szlovénül beiktatott (magyar és szlovén) nemzetiségű gyermekek keresztnévének élő nyelvi használata a családokon belül a szülők kijelentése alapján így oszlik meg:

	A kn. nemek szerinti megoszlása		Csak magyarul:		Csak szlovénül:		Minkét nyelven:		A kn. semleges:	
			szul:	%:	szul:	%:	szul:	%:	szul:	%:
Fiúk	47	14	29,78	16	34,04	14	29,78	3	6,38	
Lányok	37	7	18,91	14	37,83	10	27,02	6	16,21	
	84	21	25,00	30	25,71	24	28,57	9	10,71	

Bár a szülői kijelentés a névhasználatot illetően nem lehet mérvadó a kérdőíves fölmérés reális állapotának a rögzítéséhez, de tájékoztatást nyújthat arról, hogy a vegyes házasságok családon belüli keresztnévadására és annak alkalmazására hogyan érvényesül a fiatalok körében.

10. Összefoglalás

Összegezve néhány mondatban e dolgozat tanulságait, elmondhatjuk: 1. A Muravidéken élő mintegy 10-12 ezer nem hivatalosan nyilvántartott magyar személynevét a hivatalos okmányokban főleg szlovénül jegyzik be, s ez ellen kevesen teszik meg azokat az intézkedéseket, hogy a nemzeti identitásuk eme megcsorbitásán változtassanak. 2. A személynevek, vezeték-, kereszt-, és becenevek élő nyelvi használata ellentétben van a hivatalos névelírások gyakorlatával a faluközösségekben. 3. A névdivat erősen jelentkezik a fiatalabb korosztály körében, ahol szinte már ritkaság a régi, a vidékre jellemző keresztnévadás. 4. A magyarságvállalást, a nemzeti öntudatot és az eredeti (magyar) névhasználatot leginkább az idősebb korosztály vállalja önrzetesen, tudatosan. 5. A hivatalos intézmények, főleg az óvodák, általános és középiskolák, valamint az anyakönyvi hivatalok kevés gondot fordítanak arra, hogy a magyar nemzetiségű gyermekek (felnőttek) személyneveit magyarul jegyezzék be a különböző hivatalos okmányokba, illetőleg figyelembe vegyék az ilyen törekvéseket és igényeket. 6. Mindezeket figyelembe véve, az egyéb magyarságot sorvasztó, elidegenítő és elhanyagoló intézkedések vagy közömbös viszonyulások következtében, merem állítani, ha nem történnek lényeges és alapos változások a murántúli magyar kisebbségi közösség saját nemzeti indentitásához való gyakorlati megoldásaiban a Szlovén Köztársaság Alkotmánya értelmében, a többségi szlovén társadalom érték- és érdekrendszerében és a közösségi együttélési létforma megvalósításában, valamint az anyanemzet (Magyarország) sokoldalúbb támogatásában a határain kívül élő nemzetiségi kisebbségekkel szemben, akkor mindannyian akarva vagy akaratlanul is azt a beolvadási (beolvasztási) folyamatot siettetjük, amely már erős tényként jelentkezik nálunk.